

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Обяснителна записка към баланса на Националния осигурителен институт - ДОО
към 30 септември 2019 година

Националният осигурителен институт (НОИ) е публична институция, която управлява държавното обществено осигуряване в Република България. НОИ администрира задължителното осигуряване за общо заболяване и майчинство, безработица, трудова злополука и професионално заболяване, инвалидност, старост и смърт. Националният осигурителен институт е компетентната българска институция по прилагане на правилата за координиране на схемите за социална сигурност и международните договори в областта на социалното осигуряване по отношение на паричните обезщетения за болест, майчинство и помощите при смърт, паричните обезщетения за безработица; пенсиите за старост, инвалидност и наследствените пенсии.

Националният осигурителен институт е юридическо лице, което се състои от Централно управление със седалище в град София и териториални поделения (ТП) във всеки от 28-те областни центрове на страната.

Функциите и основните му дейности са уредени с Кодекса за социално осигуряване и Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за съответната година.

Общият брой на второстепенните разпоредители с бюджет към НОИ за периода 01.01.2019 г. – 30.09.2019 г. е 28:

1. ТП на НОИ - Благоевград
2. ТП на НОИ - Бургас
3. ТП НА НОИ - Варна
4. ТП НА НОИ - Велико Търново
5. ТП НА НОИ - Видин
6. ТП НА НОИ - Враца
7. ТП НА НОИ - Габрово
8. ТП НА НОИ - Добрич
9. ТП НА НОИ - Кърджали
10. ТП НА НОИ - Кюстендил
11. ТП НА НОИ - Ловеч
12. ТП НА НОИ - Монтана
13. ТП НА НОИ - Пазарджик
14. ТП НА НОИ - Перник
15. ТП НА НОИ - Плевен
16. ТП НА НОИ - Пловдив
17. ТП НА НОИ - Разград
18. ТП НА НОИ - Русе
19. ТП НА НОИ - Сливен
20. ТП НА НОИ - Силистра
21. ТП НА НОИ - Смолян
22. ТП НА НОИ - Стара Загора
23. ТП НА НОИ - София -Град
24. ТП на НОИ - София – Област
25. ТП на НОИ - Търговище

26. ТП на НОИ - Хасково

27. ТП на НОИ - Шумен

28. ТП на НОИ - Ямбол

Балансът на НОИ към 30.09.2019 г. е изготвен в съответствие със Заповед № ЗМФ-1338/22.12.2015 г. на Министъра на финансите, Указания на Министерство на финансите (МФ) ДДС № 20/2004 г., ДДС № 6/2008 г., ДДС № 14/2013 г. и ДДС № 04/24.09.2019 г. относно годишното счетоводно приключване и представяне на годишните отчети за касовото изпълнение, оборотните ведомости и друга отчетна информация за 2019 г.

Със Заповед № 1016-40-1403 от 21.12.2018 г. е утвърдена Счетоводната политика на НОИ за 2018 г. Същата е разработена в съответствие с действащото счетоводно законодателство, сметкоплана на бюджетните организации и всички нормативни документи, отнасящи се до дейността на бюджетните организации. Основната цел на единната счетоводна политика, прилагана в системата на НОИ е да даде сигурност, че информацията, съдържаща се във финансовия отчет, е надеждна и представя вярно и честно финансовото и имуществено състояние на НОИ.

Счетоводната политика на НОИ съдържа специфични принципи, правила и процедури за организация на отчетността при изготвянето и представянето на отчетите за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове и финансовите отчети.

При признаването и оценяването на представените в годишния финансов отчет за 2019 г. позиции са спазени регламентираните в чл. 26 от Закона за счетоводството принципи, а именно:

➤ действащо предприятие - приема се, че предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще; приема се, че предприятието няма нито намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност;

➤ последователност на представянето и сравнителна информация - представянето и класификацията на статиите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите на оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващите отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на финансовите отчети;

➤ предпазливост - оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат;

➤ начисляване - предприятието изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, на базата на принципа на начисляването - ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;

➤ независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс - всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период;

➤ същественост - предприятието представя поотделно всяка съществена група статии с подобен характер; обединяване на суми по статии с подобен характер се допуска, когато сумите са несъществени или обединяването е направено с цел постигане на по-голяма яснота; сумата по статия е съществена, ако пропуските и неточното представяне на позицията биха могли да повлияят върху икономическите решения на ползвателите, взети въз основа на финансовите отчети, или биха довели до нарушаване на изискването за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние, финансовите резултати от дейността, промените в паричните потоци и в собствения капитал;

➤ компенсиране - предприятието не извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи и отчита поотделно както активи и пасиви, така и приходи и разходи;

➤ предимство на съдържанието пред формата - сделките и събитията се отразяват счетоводно в съответствие с тяхното съдържание, същност и икономическа реалност, а не формално според правната им форма;

➤ оценяване на позициите, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

В съответствие с изискванията на чл. 16, ал. 1 от Закона за счетоводство в НОИ са утвърдени Правила за документооборота на счетоводните документи, които определят реда за движение на счетоводните документи в НОИ от момента на тяхното съставяне или получаване до окончателната им обработка (оформяне), движение, използване, предаване за съхранение в постоянния счетоводен архив и унищожаването им.

Към 30.09.2019 г. в НОИ се работи по:

- ОП „Развитие на човешките ресурси - "Проект Ns BGO5M90P001-3.016 „Изграждане на система за контрол върху експертизата на работоспособността";

- проект S.A.F.E. „Социални агенции за бъдещето на Европа“ – с водеща институция на консорциум от 13 национални организации за социално осигуряване от 11 държави (НОИ е една от тях) Италиански социално-осигурителен институт INPS;

- проект BG05SFOP001-1.008 „Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на НОИ за приоритетни процеси, свързани с пенсиите и предоставяне на електронни административни услуги“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г

- споразумение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по механизъм за свързване на Европа (мсе) сектор телекомуникации с координатор Национална агенция за приходите.

Същите са намерили отражение в Баланса на НОИ към 30.09.2019 г., отчетна група „СЕС“.

Класификацирането на приходите и разходите е съобразно със сметкоплана на бюджетните организации, индивидуалния сметкоплан на НОИ и единната бюджетна класификация за 2019 година, утвърдена от министъра на финансите.

Приетият в Счетоводната политика подход за отписване на стоково-материални запаси при тяхното потребление е средно-претеглена величина (цена).

Текущото счетоводно отчитане в НОИ е организирано по определения със Закона за счетоводството ред и се извършва по способа на двустранното счетоводно записване.

Приходите и разходите на НОИ се формират на касова основа по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация за съответната година и се отчитат в съответствие със сметкоплана на бюджетните организации по сметките от раздел 6 „Сметки за разходи“ и раздел 7 „Сметки за приходи, трансфери и преоценки“.

Счетоводните записвания на стопанските операции се осъществяват в хронологичен ред, синхронизирано на синтетично и аналитично ниво.

Групирането и разпределението на разходите по икономически елементи е съобразено със спецификата на отделните структурни звена и дейностите, извършвани от НОИ.

За счетоводното отчитане на стопанските операции се използва единен за цялата система на НОИ web базиран счетоводен програмен продукт “Торнадо”, което значително намалява времето за обработка на първичните счетоводни документи, извеждане на необходимите справки в искания разрез, извършване на текущо наблюдение на счетоводната отчетност в ТП на НОИ, което от своя страна минимизира риска от допускане на грешки.

Съгласно указанията на Министерството на финансите, отчетността в НОИ е организирана в три отчетни групи – „Бюджет“, „Сметки за средства от Европейския съюз“ и „Други сметки и дейности“.

За тези отчетни групи НОИ изготвя баланс на:

➤ Национален осигурителен институт - Държавно обществено осигуряване - код 5500;

➤ Национален осигурителен институт - Учителски пенсионен фонд (УчПФ) – 5591;

➤ Национален осигурителен институт - фонд "Гарантирани вземания на работници и служители" (ГВРС) – 5592

В обхвата на групата "Бюджет" се включват активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи от бюджетната дейност.

Отчетна група „СЕС“ включва аналогично същите елементи, но финансирани по силата на оперативни програми (съгласно ДДС № 6/2008 г.), международни проекти и програми, други средства от Европейския съюз, съответно отчитани се в посочената група.

В отчетна група „ДСД“ се отчитат получените от НОИ чуждите средства, капитализацията на дълготрайните материални активи, изписани на разход при придобиването им в отчетни групи „Бюджет“ и „СЕС“.

Всички второстепенни разпоредители с бюджет (ВРБ) в системата на НОИ изготвят самостоятелен баланс.

Чрез прилагането на въведената счетоводна система се цели осигуряване на всеобхватно хронологично регистриране на счетоводните операции, получаване на аналитична и обобщена информация по счетоводен път, представляваща най-точно и по най-подходящ начин годишните финансови отчети на предприятието, междинно и годишно приключване на счетоводните регистри, изменения в извършените счетоводни записвания чрез съставяне на коригиращи счетоводни статии, прилагане на утвърдения от ръководителя на предприятието индивидуален сметкоплан, прилагане на утвърдена от ръководителя на предприятието счетоводна политика.

С писмо дирекция „ФСД“ е дала конкретни указания и насоки на поделенията в системата за процедурата и реда за годишното счетоводно приключване за 2018 г.

Счетоводното отчитане на извършените разходи и приходи от ликвидация на ДМА се подчиняват на общите правила за отчитане - разходите се отразяват по сметките от гр. 60 "Разходи по икономически елементи", а приходите по сметките от гр. 71 "Приходи от продажби на активи и услуги и доходи от дялови участия".

Съгласно заповед № ЗМФ-1338 от 22.12.2015 г. на министъра на финансите и на основание чл. 166, ал. 2 от Закона за публичните финанси, НОИ изготвя консолидиран финансов отчет за периода 01.01.2019 г. – 30.09.2019 г., който включва:

- ❖ Баланс към 30.09.2019 г.;
- ❖ Отчет за приходите и разходите;
- ❖ Отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства, обобщен за НОИ и второстепенните разпоредители с бюджет към него;
- ❖ Обяснителна записка.

Отчетът е изготвен в лева, като степента на точност на стойностите в него е до втория знак след десетичната запетая.

Спазени са изискванията на Закона за счетоводството, Сметкоплана на бюджетните организации, Единната бюджетна класификация за 2019 г., указанията, дадени с ДДС № 20/14.12.2004 г. на Министерство на финансите. относно прилагането на Националните счетоводни стандарти (НСС) от бюджетните предприятия, както и издадените през следващите години от МФ – дирекция "Държавно съкровище" писма и указания по отделни въпроси, касаещи отчетността на бюджетните организации, и утвърдената Счетоводна политика на НОИ.

В финансовия отчет на НОИ към 30.09.2019 г. са обобщени отчетите на 28-те второстепенни разпоредители с бюджет.

Текущо през годината не се извършва приключване на приходните и разходните сметки със сметки 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“ и 1201 „Изменение на нетните активи за периода“.

Възстановени приходи и разходи, включително и от предходни години се отчитат в намаление на съответния параграф, по който първоначално са били отчетени.

През месец януари са сторнирани начислените към 31.12.2018 г. разходи за провизии на персонала по реда на СС 19 и т.19.7 от ДДС № 20/14.12.2004 г. по сметка 4230 „Провизии за бъдещи плащания към персонала“. Сторнирани са и начислените разходи за провизии за изплатени допълнителни възнаграждения (вкл. и припадащите се осигурителни вноски) през месец януари 2019 г., отнасящи се за 2018 г. През 2018 г. за начислените по реда на т. 9 от ДДС № 01/23.01.2013 г. суми са взети съответните счетоводни записвания по сметка 4973 „Коректив за задължения към персонала - местни лица“ за възнагражденията и припадащите се осигурителни вноски съгласно т. 19.7.8 и т. 49.2 от указание на МФ ДДС № 20 от 14.12.2004 г. Сторнирани са начислените по сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“ разходи за 2018 г., платени през 2019 г. и начислените по сметка 4961 „Коректив за вземания от местни лица“ вземания по фактури за 2018 г., приходите по които са постъпили през 2019 г.

Корективите за задължения към доставчици, местни лица са отразени по сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“ като крайното кредитно салдо към 31.12.2018 г. е в размер на 531 434 лв. В съответствие с т. 49 от ДДС 20/2004 по сметката са начислени всички разходи за отопление, вода, телефон, наеми и други, независимо от това, че фактурирането от доставчиците и получаването на фактурите е през 2019 г., предвид обстоятелството, че разходите се начисляват през периода, през който са възникнали, независимо дали е извършено плащане.

Съгласно раздел V от ДДС № 14/30.12.2013 г. в баланса на НОИ към 31.12.2018 г. са отразени като коректив неусвоените суми от получени помощи и дарения от страната или от чужбина, отчетени текущо през годината като приход по сметките от подгрупа 74 „Помощи и дарения от страната и чужбина“, които през месец януари 2019 г. са сторнирани.

Крайното кредитно салдо по задбалансова счетоводна сметка 9200 „Поети задължения по договори“ в размер на 19 067 472 лв. отразява наличните към 30.09.2019 г. ангажименти по сключени договори.

ОТЧЕТНА ГРУПА “БЮДЖЕТ”

I. АКТИВ НА БАЛАНСА.

Сумата в актива на баланса в раздел А. Нефинансови активи е в размер на 73 293 343 лв., която се разпределя както следва:

Група I. Дълготрайни материални активи (ДМА) е с отчетна стойност 69 904 984 лв.

В сравнение с предходния отчетен период ДМА имат увеличение от 7 941 303 лв. Структурата на ДМА е както следва:

1. **Сгради** с отчетна стойност 56 513 356 лв. По този елемент от баланса се наблюдава намаление спрямо предходния период в размер на 597 791 лв., формирано от:

- приключен основен ремонт на сградата на ЦУ 320 916 лв.;
- приключен основен ремонт в сграда на ТП на НОИ Търговище 8 226 лв.;
- намалени разходи за основен ремонт в сграда на ТП на НОИ Монтана от съсобственици – (-) 12 695 лв.;
- начислени амортизации в размер на (-) 914 238 лв.;

2. **Компютри, транспортни средства и оборудване** на обща стойност 11 120 867 лв. По този елемент от баланса се наблюдава увеличение спрямо предходния период в размер на 7 874 613 лв. формирано от:

- начислени амортизации в размер на 1 301 769 лв.;
- отписана амортизация за 17 269 лв.;
- придобити компютри в ЦУ за 283 145 лв.;
- увеличена стойността на активи в ТП на НОИ Плевен с 1 473 лв.;
- бракуван актив с отчетна стойност 323 лв. в ТП на НОИ София град;
- придобита система за контрол на достъпа в ТП на НОИ Бургас за 9 126 лв.;
- придобити климатици в ТП на НОИ Пазарджик за 4 632 лв.;
- придобита система за контрол на достъпа в ТП на НОИ Пловдив за 5 985 лв.;

- придобита (централна доставка) от териториалните поделения на НОИ модернизирана гласова комуникационна система на обща стойност 73 364 лв.;
- придобити активи - кондензационни котли в ТП на НОИ Сливен за 8 760 лв.;
- придобити маршрутизатори за 389 390 лв.;
- придобито WAN оборудване за 79 018 лв.;
- придобити компютри за 5 379 лв.;
- придобит компресор от ТП на НОИ-Шумен за 17 880 лв.;
- придобити 4 бр. мултимедийни проектори за 3 756 лв.;
- закупени 30 бр. автомобили със средства от ОП за 1 557 360 лв.;
- придобит дискови масиви и комутатори за 6 467 034 лв.;
- придобити климатици в ТП на НОИ Видин за 23 940 лв.;
- придобити климатици в ТП на НОИ Габрово за 5 311 лв.;
- придобити климатици в ТП на НОИ Добрич за 4 154 лв.;
- придобити климатици в ТП на НОИ Хасково за 21 429 лв.;
- придобита електронна информационно-указателна табела в ТП на НОИ София град за 30 264 лв.;
- придобита количка-стакер в ТП на НОИ София град за 1 434 лв.;
- придобити конвектори в ТП на НОИ Ямбол за 942 лв.;
- придобита с-ма за обучителен център в ЦУ на НОИ със средства от ОП за 81 840 лв.;
- закупен автомобил микробус в ЦУ на НОИ за 83 820 лв.

3. **Стопански инвентар и други ДМА** на стойност 215 296 лв., или намаление спрямо същия период за предходната година с 16 819 лв., формирано от:

- начислени амортизации в размер на 21 462 лв.;
- придобити активи за 2 848 лв.;
- придобита противопожарна врата в ТП на НОИ София област за 1 795 лв.

4. **ДМА в процес на придобиване** на стойност 50 105 лв., или намаление спрямо същия период на предходната година в размер на 242 699 лв., формирано от:

- извършени разходи за основен ремонт на санитарните помещения в ЦУ на НОИ 69 258 лв.;
- приключен основен ремонт на административна сграда на ЦУ на НОИ за 320 915 лв.;
- приключени разходи за придобиване на активи в ТП на НОИ Сливен на стойност 5 256 лв.
- изграждане на газова инсталация и основен ремонт на отоплителна система в ТП на НОИ Монтана за 14 214 лв.

5. **Земи, гори и трайни насаждения на стойност** 2 005 360 лв., или увеличение спрямо предходния отчетен период в размер на 924 000 лв, формирано от безвъзмездно придобита земя към административна сграда в ТП на НОИ Бургас за 924 000 лв.

В група **II. Нематериални дълготрайни активи** са отчетени 2 675 906 лв., или намаление спрямо предходния период с 151 822 лв., формирано от:

- начислени амортизации в размер на 381 556 лв.;
- приключени разходи за придобиване на лицензи в размер на 384 821 лв.;
- закупена модернизирана гласова комуникационна система в ЦУ на НОИ за 59 917 лв.;
- закупен системен базов софтуер и лицензи за 554 638 лв.

В група **III. Краткотрайни материални активи** са отчетени 712 454 лв. Намалението спрямо предходния период е в размер на 53 912 лв. и се дължи основно на изписани в употреба краткотрайни материални активи, горива, канцеларски материали и консумативи, хартия, консумативи и резервни части за хардуер и др. Материалните запаси се завеждат по доставна стойност, а отписването на стоково-материалните запаси при тяхното потребление се извършва по метода на средно-претеглената стойност. Спазени са изискванията, съгласно указания ДДС № 20/14.12.2004 г. на МФ, активите в употреба под прага на същественост да не се водят в баланса, като за целите на отчетността, същите се отразяват задбалансово.

В раздел Б. Финансови активи в баланса са отчетени 325 965 331 лв., както следва:

Първата отчетна група **I. Дялове, акции и други ценни книжа** е в размер на 68 067 000 лв. В тази отчетна група се отчита дяловото участие на НОИ в търговски

дружества с държавно участие. Търговското дружество, в което НОИ има участие е „Профилактика рехабилитация и отдых“ ЕАД (ПРО ЕАД). Правата на Едноличен собственик на капитала се упражняват от Надзорния съвет на НОИ.

Във втората отчетна група **II. Вземания от заеми** НОИ няма отчетени стойности.

Отчетените средства в третата отчетна група **III. Други вземания** са в размер на 58 419 270 лв., или увеличение спрямо предходния период от 14 746 547 лв, както следва:

Публични държавни/общински вземания – Вземания по наказателни постановления отразени в сметка 4301 „Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и административни глоби и санкции” и са в размер на 637 006 лв., като е отчетено намаление спрямо предходната година в размер на 328 270 лв. Към 30.09.2019 г. размерът на събираните от НОИ вземания по наказателни постановления е 73 430 лв.

Вземания от клиенти – 8 857 лв., или увеличение в размер на 6 295 лв., спрямо предходния отчетен период. В увеличението на баланса са отразени начислените и постъпилите вземания от клиенти, отчетени по сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната” и начислените и сторнирани корективи за вземания от клиенти, отчетени по сметка 4961 „Коректив за вземания от местни лица“.

Предоставени аванси са в размер на 877 326 лв., или увеличение в размер на 155 386 лв. Увеличението на средствата, отчетени от ЦУ и ТП на НОИ представлява закрити аванси, платени по сключени договори с доставчици, както и платени към 30.09.2019 г. аванси за разходи, съгласно ДДС № 3/2009 г.

Подотчетни лица – предоставени аванси, отчетени по сметка 4261 “Вземания от подотчетни местни лица” в размер на 4 249 лв. или увеличение със същата сума спрямо предходен период.

Други вземания – 56 891 831 лв. или увеличение в размер на 14 908 888 лв., което се формира както следва:

1. Във връзка с промените по т. 2, ал. 2, чл. 20 от Кодекса за социално осигуряване (обн. ДВ 106 от 2013 г. в сила от 01.01.2014 г.), касаещи вземанията, установени с разпореждания по ревизионни актове и изключването им от обхвата на средствата, отчитатани като приход по бюджета на НОИ, движението на средствата по вземания, установени с разпореждания по ревизионни актове се отчитат като “възстановен разход” за съответния фонд, от който е изплатено обезщетението. Вземанията от главници по разкрити надвзети пенсии са отразени в сметка 4279 „Вземания за възстановяване на пенсии”. Към 30.09.2019 г. остатъкът от начислени и несъбрани главници по надвзети пенсии е 3 131 779 лв., като размера на главниците за събиране от НОИ е 977 251 лв. Вземанията по надвзети социални плащания за неправомерно получени обезщетения за безработица и временна неработоспособност са отразени в сметка 4287 „Вземания за възстановяване на помощи и други трансфери към домакинства - местни лица” и са в размер на 4 350 815 лв., от тях главници за събиране от НОИ в размер на 1 300 334 лв. (Таблица 1). В същите счетоводни сметки са отразени и предадените за събиране от НАП вземания по главници, като за целта е въведена допълнителна аналитичност „вземания“, чрез която са диференцирани на вземания, събирани от НОИ и вземания, събирани от НАП. Вземанията, предадени за събиране от НАП са в размер 5 768 585 лв., в т. ч. надветите пенсии – 2 154 528 лв., наказателни постановления – 563 577 лв., обезщетения за безработица и обезщетения за временна неработоспособност – 3 050 480 лв. (Таблица 2).

Таблица 1

Вземания от главници, събирани от НОИ

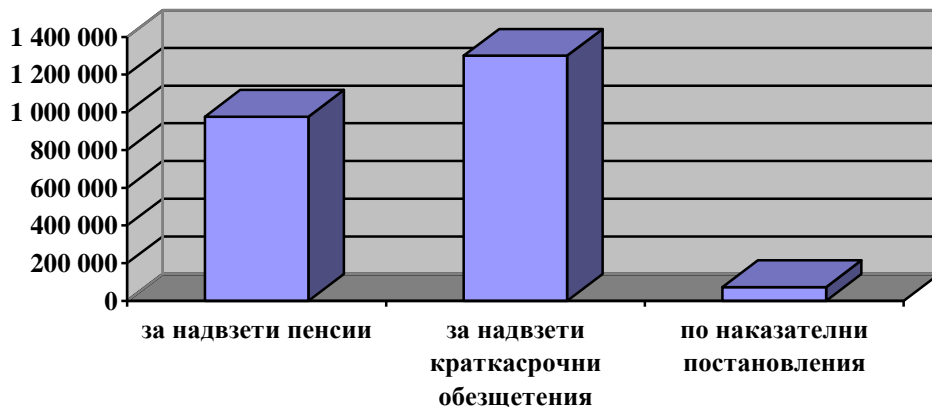
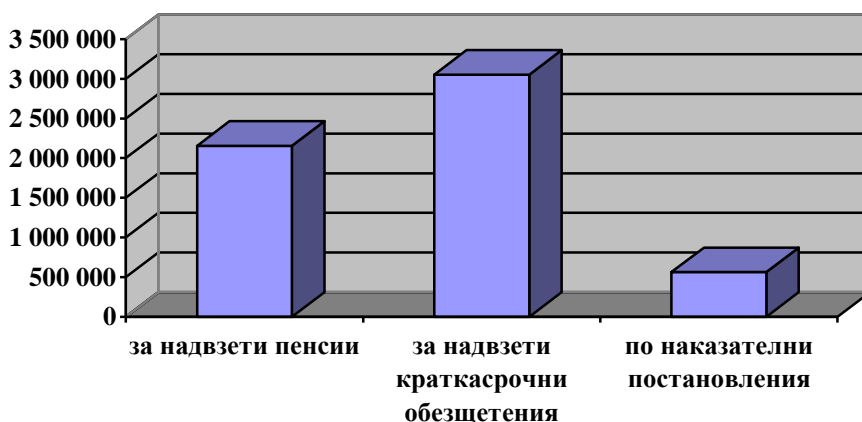

Таблица 2

Вземания от главници, събирани от НАП

2. Лихвите върху вземанията на НОИ са отразени в сметка 4871 „Начислени лихви върху други вземания от местни лица” и са в размер 8 420 406 лв. От тях за събиране от НОИ са 1 391 891 лв. (лихви по краткосрочни вземания –542 985 лв.; лихви по надвзети пенсии –

848 906 лв.) и предадените за събиране от НАП са 7 028 515 лв. (лихви по краткосрочни вземания – 4 508 433 лв.; лихви по надвзети пенсии – 2 520 082 лв.).

3. В размера на вземанията в баланса на НОИ по сметка 4887 "Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)" са включени вземания по § 9 от ПЗР на КСО в размер на 70 285 лв., вземания по кредитни известия в размер на 30 080 лв., вземания по надвзети пенсии по изпълнителни дела в размер на 176 798 лв., както и вземания по съставени ревизионни актове на прекратени осигурители във връзка с извършени разходи за окомплектоване на архивна документация - за приемане и съхранение на разплащателните им ведомости в размер на 17 751 лв. (10 753 лв. - събирани от НОИ и 6 998 лв. - събирани от НАП).

4. Сметка 4655 „Разчети между централния бюджет и социалноосигурителни фондове за поети осигурителни вноски“ – 16 301 514 лв.;

5. За отчитане на средствата за безработица, изплатени съгласно изискванията на съответните международни спогодби чрез търговските банки в страната се ползва разчетната сметка 4858 “Други вземания от други държави (финансиращи позиции)”. Размерът на тези средства към 30.09.2019 г. е 5 153 лв.

6. В размера на други вземания се включват и дължимите от служители удържани суми от възнаграждения, отчетени по сметка 4213, чиято стойност е 759 лв.

7. В размера на другите вземания се включват и дължимите осигурителни вноски за ДОО от НЗОК, чиято стойност е 505 218 лв. намалени с размера на дължимите от НОИ осигурителни вноски за ДОО на наети лица по програми „Временна заетост” и лица по извънтрудови правоотношения за месец септември 2018 г., платени през месец октомври 2019 г.

8. Сметка 5081 „Левови преводи между сметки на бюджетни организации в процес на сепълмент към края на периода” – 23 881 273 лв. По сметката се отразяват сумите на път в края на периода от ТП на НОИ и НАП.

В група **IV. Парични средства** е отразена наличността по левови и валутни бюджетни сметки на НОИ в края на периода, която е в размер на 199 479 061 лв. Същата представлява наличност по каса, както и по левови и валутни сметки. По силата на Европейски регламенти и международни договори изплащането на част от пенсиите, отпуснати по българското законодателство, се извършва чрез осигурителните институти на Германия, Украйна, Молдова, Русия и Турция, а в останалите случаи се насочват директно по банковите сметки на правоимащите лица. Сумите, получени за пенсии от горепосочените осигурителни институти (без Турция) се изплащат от бюджетната ни сметка в БНБ, когато правоимащите лица са декларирали левови банкови сметки, а в случаите на посочени банкови сметки в евро, преводите се реализират чрез УниКредит Булбанк. Левовата

равностойност на остатъка по валутните сметки в края на периода е в размер на 787 563 лв.. В НОИ е възприета счетоводна политика за ежемесечна преценка на валутните средства по банковите сметки, като положителните и отрицателни преценки се отразяват в кредита и дебита на сметка 7804 „Преценки на финансови активи (финансиращи позиции)“.

В раздел **В. Задбалансови активи** в отчетна група “Бюджети и бюджетни сметки” е отразена сумата от 81 171 005 лв. Отчетените средства представляват получени и възстановени банкови гаранции, учредени по повод изпълнението на договорни ангажименти, обвързани с бюджетни средства, чужди ДМА, начислени условни вземания за средства за реимбурсация за изплатени парични обезщетения за безработица на лица, пребиваващи в други държави и материални запаси, краткотрайни активи в употреба с характер на ДМА, подлежащи на задбалансово отчитане и активи със стойност под прага на същественост. Увеличението спрямо предходния период е в размер на 71 096 711 лв. и основно е формирано от предоставени банкови гаранции, осигуряващи изпълнението на сключени договори от НОИ и начислени условни вземания за реимбурсация.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА.

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал е отразена сума в размер на 141 087 002 лв. Отразен е и прираст и намаление в нетните активи през отчетния период в размер на 251 547 337 лв.)

В раздел Б. Пасиви и приходи за бъдещи периоди, средствата са разпределени както следва:

В група **I. Дългосрочни задължения** няма отчетени стойности.

В група **II. Краткосрочни задължения** са отчетени средства в размер на 12 033 638 лв., като е формирано намаление от 29 438 994 лв. по статии, същото е разпределено както следва:

1. *Задължения към доставчици* – 4 009 698 лв. или увеличение в размер на 3 458 874 лв. Средствата са отчетени от администрацията на НОИ и второстепенните разпоредите с бюджет и са формирани основно от доставени дискови масиви.

2. *Задължения за пенсии, помощи, стипендии, субсидии* – 486 694 лв. за начислени плащания за пенсии.

3. *Задължения за данъци, мита и такси* в размер на 171 001 лв. или намаление спрямо предходния период с (-47 4075 лв.). Сумата се формирана от начислен данък добавена стойност за месец декември 2018 г., платен през месец януари 2019 г. В тази статия на баланса са отчетени и разчетите на ЦУ и ТП на НОИ във връзка с начислените и платени средства за данък върху приходите на бюджетните организации и данък върху разходите, съгласно ЗКПО.

4. *Задължения за осигурителни вноски* в размер на 472 297 лв. или увеличение спрямо предходната година с 472 165 лв.

5. *Задължения към персонала* в размер на 18 527 лв., или намаление спрямо предходния период с 2 102 098 лв. Основно формираното намаление е в резултат на сторнирани през месец януари 2019 г. начислени разходи за допълнителни възнаграждения за постигнати резултати (ДВПР) за четвърто тримесечие на 2018 г., включително и припадащите се осигурителни вноски. Възнагражденията са изплатени през месец януари 2019 г.

6. *Други краткосрочни задължения* в размер на 6 875 421 лв. или увеличение спрямо предходния период с 1 223 441 лв. Сумата във финансовия отчет на НОИ за други краткосрочни задължения се формира от салдата по следните счетоводни сметки:

- 4675 „Разчети със социалноосигурителни фондове“ - за събрани средства и извършени плащания 4 239 486 лв. По сметка 4675 са отразени събраните от НАП суми от осигурителни вноски за УчПФ и ГВРС, постъпили по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през месец декември 2018 г. и прехвърлени по сметките на УчПФ и ГВРС през януари 2019 г., съответно постъпилите суми по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през месец декември 2017 г. и прехвърлени по сметките на УчПФ и ГВРС през месец януари 2018 г.

- 4685 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на социалноосигурителни фондове за постъпили и разходвани средства“ – 1 177 245 лв. или формирано увеличение с 901 194 лв. Тази сума се формира от извършени разходи по международен проект „Социални агенции за бъдеща Европа“ (SAFE) финансиран от Европейската комисия и проект „Развитие на човешките ресурси - "Проект Ns BGO5M90P001-3.016 „Изграждане на система за контрол върху експертната на работоспособността“.

- 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ – 776 604 лв. или намаление спрямо предходен период в размер на 154 575 лв. В счетоводната сметка са отразени задължения на НОИ към клиенти от внесени парични гаранции, осигуряващи изпълнението на сключени договори от НОИ към 30.09.2019 г.

- 4853 „Други задължения към други държави (ПР позиции) – 108 лв.;

- 4854 „Други задължения към други държави (финансиращи позиции)“ – 629 924 лв. или увеличение спрямо предходен период в размер на 313 690 лв. По счетоводната сметка са отчетени средствата за пенсии, получени от други държави и изплатени съгласно изискванията на съответните международни спогодби чрез търговските банки в страната.

- 4897 „Задължения към други кредитори - местни лица“ – 52 053 лв.

В група III. Провизии и приходи за бъдещи периоди – към 30.09.2019 г. не са отчетени суми.

В раздел В. Задбалансови пасиви от пасива на баланса в отчетна група “Бюджет” е отразена сумата от 19 067 472 лв.

В позициите “Задбалансови пасиви” са включени само условните пасиви, а не салдата на всички задбалансови пасивни сметки. В салдото не са включени салдата по сметки от подгрупи 980 „Поети ангажименти за разходи - потоци“ съгласно т. 36, Раздел V от указанията за попълване на макета на баланса. Средствата, отчетени в този раздел от пасива представляват наличните в края на периода средства по сключени договори с доставчици на стоки и услуги, преди да е извършена доставката или услугата. Поетите по сключени договори ангажименти към 30.09.2019 г. са в размер на 18 746 634 лв., отразени по кредитния оборот на сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи – наличности”, а реализираните ангажименти, отразени по дебитния оборот са в размер на 19 414 372 лв. Възникналите ангажименти за разходи с незабавна реализация, отразени по дебитния оборот на сметка 9801 „Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация” са в размер на 1 198 744 510 лв., основна част от които са изплатени краткосрочни обезщетения. Извършените корекции по поети ангажименти по сключени договори са отразени по дебитния и кредитния обороти на сметка 9808 „Корекции в обема/стойността на поетите ангажименти за разходи” са в размер на 2 405 731 лв. Анулираните ангажименти, отразени по сметка 9809 „Анулиране (канцелиране) на поети ангажименти за разходи” са в размер на 242 501 лв.

ОТЧЕТНА ГРУПА „СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ”

- В стопанска област „Сметки за средства от Европейския съюз“ са отразени извършените разходи по проект в който НОИ участва като партньор в международен консорциум „Социални агенции за бъдеща Европа” (SAFE) съставен от 13 държави и финансиран от Европейската комисия, разходите по проект „Развитие на човешките ресурси - "Проект Ns BGO5M90P001-3.016 „Изграждане на система за контрол върху експертната на

работоспособността“, както и разходите по проект BG05SFOP001-1.008 „Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на НОИ за приоритетни процеси, свързани с пенсиите и предоставяне на електронни административни услуги“.

I. АКТИВ НА БАЛАНСА

В раздел **Б. Финансови активи** в баланса е записана сумата от 1 177 245 лв. или увеличение спрямо предходния период в размер на 961 194 лв. Отчетените средства са от начислени други вземания по сметка 4685 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на социалноосигурителни фондове за постъпили и разходвани средства“ формирано от извършени разходи по международен проект „Социални агенции за бъдеща Европа“ (SAFE), финансиран от Европейската комисия. и проект „Развитие на човешките ресурси - "Проект № BGO5M90P001-3.016 „Изграждане на система за контрол върху експертната на работоспособността“

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал е отразена сума в размер на 13 300 лв. Формираният прираст/намаление в нетните активи от отчетния период е в размер на 1 177 245 лв.

В раздел **Б. Пасиви и приходи за бъдещи периоди** – няма отчетени средства.

В раздел **В. Задбалансови пасиви** в отчетна група СЕС са отчетени 735 264 лв.

ОТЧЕТНА ГРУПА “ДРУГИ СМЕТКИ И ДЕЙНОСТИ”

За отчитане на разходите за придобиване на активи, които се изписват на разход при тяхното придобиване – земи (с изключение на прилежащите към сгради и съоразения земи), инфраструктурни обекти, активи с историческа и художествена стойност, активи предназначени за специални дейности по отбраната и сигурността и книги за библиотеки се използват сметките от подгрупа 607 “Наеми и разходи за инфраструктурни обекти, земя и други активи и активи с художествена и историческа стойност”. Спазено е изискването за балансовото признаване (капитализиране) на изписаните като текущ разход дълготрайни активи в сметки от група 22 “Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) "Други сметки и дейности".

I. АКТИВ НА БАЛАНСА

Сумата в актива на баланса раздел **А. Нефинансови активи** е в размер на 1 121 105 лв.

В група I. Дълготрайни материални активи - промяна в размера на отчетените активи на 1 121 105 лв., или намаление спрямо предходната година с 45 688 лв., което представлява начислените за периода амортизации на инфраструктурните обекти.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал не е отразена сума. Сумата на пасива на баланса е 1 121 105 лв.

ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ:

ДИМИТЪР НЕДЯЛКОВ

РЪКОВОДИТЕЛ:

ИВАЙЛО ИВАНОВ